ВОЕННА АКАДЕМИЯ "Г. С. РАКОВСКИ"

Факултет Командно – щабен

Катедра Военновъздушни сили и противовъздушни отбрана

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА:

АНАЛИЗ НА РИСКА ОТ ДЕЙСТВИЯТА НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ В СИСТЕМАТА НА АВИАЦИОННИЯ ТРАНСПОРТ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (ЕС)

Изготвил: Научен Ръководител:

София, 2014

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

ГЛАВА 1 ОСОБЕНОСТИ НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ В АВИАЦИОННИЯ ТРАНСПОРТ НА ЕС

1.1. Концепции за организираната престъп.
1.2. Особености на организираните престъпни групи в ЕС.
1.3. Области на рискове и заплахи.
1.3.1 Западно-африканския криминален център (ЗА)

ГЛАВА 2 НАПРАВЛЕНИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА И ЗАПЛАХАТА ОТ ДЕЙСТВИЯТА НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ В ЕС

2.1. Сигурността на въздухоплаването - Дейности, подкрепяни в PASR и FP7 годишни работни програми по сигурността– авиационна сигурност

2.2 Оценка на проекта – авиационна сигурност
2.3 Постижения на проектно равнище и качество на проучванията
2.3.1 Защита на критичната инфраструктура (летищата)
2.3.2 Подобряване на системите за засичане
2.3.3 Контрол и мониторинг на хора и багаж на летищата
2.3.4 Сигурност по време на полет и управление на въздушното движение
2.4 Участие на крайния потребител в проектите за авиационна сигурност

ГЛАВА 3 ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ИНСТИТУЦИИТЕ В ОБЛАСТТА АВИАЦИОННАТА СИГУРНОСТ.

3.1. Стратегическа цел номер едно: нарушаване на международните престъпни мрежи в въздухоплаването

3.2. Европейската политика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

ВЪВЕДЕНИЕ

До 09/11 подходът на Европа към борбата с тероризма може да се характеризира като „Терористите са престъпници, които трябва да бъдат арестувани от полицията и съдени”. Смятан предимно като прерогатив на националната сигурност, координираните трансгранични действия за борба с тероризма са били рядкост. Някои от 27-те държави-членки на Европейския съюз (ЕС) са натрупали богат опит в контратероризма поотделно в продължение на десетилетия в борбата им срещу добре организирани, но сравнително малки групи, като например ирландската ИРА, испанската ЕТА и GRAPO, италианските Brigate Rosse и Nuclei Territoriali Antimperialisti, френски група AZF и немски Baader - Meinhof Bande... Въпреки това, терористичните атаки през последното десетилетие в Ню Йорк, Мадрид и Лондон изискват реакция в борба с тероризма в рамките на ЕС и предприемане на координирани изследователски дейности по тази тема в държавите-членки.

Новите заплахи, техният ясно изразен трансграничен характер пренебрегващ националните граници и представляващи заплаха за ЕС отвътре, а също и нейните външни интереси, изискват цялостна стратегия на ЕС за изследване на сигурността. Този процес е доста сложен и исторически развиващ се. През декември 2003г. необходимостта от координирани действия бе призната от Европейския съвет и доведе до разработването на всеобхватна европейска стратегия за сигурност (ЕСС).

Обект на настоящата дипломна работа, определена от ЕСС като ключова заплаха свързана с тероризма, е организираната престъпност. ЕСС свързва дейностите на организираната престъпност като например трафик на наркотици и оръжия, с тероризъм. Предмет на разработката е риска от действията на организирана престъпност за авиационния транспорт в ЕС. Нещо повече, връзката между тероризма и организираната престъпност се поставя във фокуса, поради някои отличителни характеристики на съвременния тероризъм, някои от които са следните[1]:

[1] Combating Terrorism Working Group of the PfP Consortium, Sarajevo, February 2004.

• Качествена промяна на съдържанието;

• Превключване към стратегически подход и особен вид война;

• Трансформация в масовите движения;

• Постоянни динамика ;

• Нарастващ на професионализъм;

• Ескалация на технологично съвършенство;

Основната цел на дипломната работа е да се предложат мерки и процедури за взаимодействие между институциите за неговото намаляване.

За нейното изпълнение трябва да се решат следните задачи:

1) Да се разгледат и анализират основните рискове и заплахи в авиационния транспорт в ЕС. Това ще се извърши в контекста на заплахата на тероризъм имайки предвид факта, че терористичните групи използват криминалните мрежи за логистични дейности включително финансови операции. След разпадането на СССР границата между понятията „тероризъм" и „криминално" престъпления стават все по-трудно разграничими[2]. Тази интегративност се увеличава и в резултат на процесите на глобализация във всяка една сфера на човешката дейност. Също така терористичните организации могат да използват криминални тактики за предвижване на оръжия, експлозиви или оръжия за масово унищожение през авиационната система.

2) Анализ и оценка на възможните направление за намаляване на рисковете и заплахите от действията на организираната престъпност;

3) Да се направят предложения за намаляване на рисковете и заплахите в резултат на евентуалните взаимодействия между водещите институции в ЕС в сферата на вътрешната сигурност.

ГЛАВА 1

[2] United Nations Office on Drugs and Crime.UN Global Initiative to Fight Human Trafficking. (2010). *TheGlobalization of Crime: A Transnational Organized Crime Threat Assessment.*Vienna: UNODC, с.20

1.1. КОНЦЕПЦИИ ЗА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Няма единна, консенсусна дефиниция на организираната престъпност (ОП). Въпреки това е възможно да се очертаят три широки, припокриващи се понятия за ОП преобладаващите в политическия анализ и теоретичните дискусии.

Първо, една от концепциите характеризира ОП като набор от дейности, които могат да бъдат предприети от всеки участник или юридическо лице, независимо дали е икономически или политически субект, частно или публично. Тези дейности в крайна сметка създават сенчеста социално-икономическа система, доставяща незаконни стоки и услуги, които отговарят на латентното търсене[3]. В тази концепция, ОП обхваща широк, но специфичен набор от незаконни сделки, независимо от участниците, които ги осъществяват.

Втората концепция за ОП, често свързвана с италианския опит с мафията, предполага, че е по-полезно да се приеме ОП като съвкупност от йерархично организирана лица, извършващи разнообразни търговски дейности обединени от основния им бизнес модел[4]. Този подход се фокусира върху специфични бизнес „групи", които могат да дори да се характеризира като незаконни „фирми" – концептуално различни от правителството и политиката и по същество занимаващи с провеждане на криминални дейности[5].

Тези концепции не са напълно несъвместими и всички тези концепции могат понякога да бъдат намерени в един анализ. Основният международен инструмент за контролиране на ОП, Конвенцията против транснационалната организирана престъпност, в действителност приема за определение на

---

[3] Ethan A. Nadelmann,"Global Prohibition Regimes:The Evolution of Norms in International Society," *International Organization* 44, no. 4 (1990): 479-526; R.Thomas Naylor, "From Cold War to Crime War:The Search for a New National Security Threat," *Transnational Organized Crime* 1, no. 4 (1995): 37-56; Mónica Serrano, "Transnational Organized Crime and International Security: Business as Usual?," in Mats Berdal and Mónica Serrano, eds., *Transnational Organized Crime and International Security: Business as Usual?* (London: Lynne Rienner, 2002).

[4] Louise Shelley,"Unraveling the New Criminal Nexus," *Georgetown Journal of International Affairs* 6, no. 1 (2005): 5-13, 8; and see T. Schelling,"What is the Business of Organized Crime?" in T. Schelling, *Choice and Consequence* (Cambridge: Harvard University Press, 1984).

[5] André Standing, *Rival Views of Organised Crime*, ISS Monograph Series, No. 77, February 2003 (Pretoria: ISS, 2003), pp. 28-33.

организираната престъпност, всички посочени[6]. Той определя ОП като тези нарушения, които включват „структурирана група” на три или повече хора със споделена цел да направят престъпление (включително изпиране на пари, корупция и възпрепятстване на правосъдието) или всяко друго престъпление, наказуемо с лишаване от свобода за четири или повече години; където тези престъпления са извършени с оглед на материална придобивка; и когато тези престъпления са засягат повече от една страна, то се те се определят от транснационално равнище или са извършени от транснационална група. Съответно, почти винаги, когато група отговари на първите две изисквания, то тя лесно отговаря и третото.

Повечето хора асоциират понятието „организираната престъпност” с американските филми за гангстери. Това, което си представят е романтичен портрет на йерархично „мафия” семейство, което се преместват от „старата родина” Сицилия и е доминирано италиански кръстник. Американската мафия е станала известна като Коза Ностра, което означава, враждебност към закона, която е водещата концепцията и обща тема за организираната престъпна дейност. Но думата мафия е много специфично свързана с Италия, а някои биха казали, по-специално със Сицилия и нейната история датира от 15-ти век. Думата мафия буквално означава „смърт на Франция, свобода за Италия” и започна като група за съпротива, която се бори срещу узурпирането от френски Бурбоните, които обсаждат Италия по това време, а по-късно прерастват в организирана престъпна група. Много други групи в Италия, като Черната ръка също от Сицилия и Камората в Неапол, всички имат анархистичните корени.

Терминът мафия често се използва, за да се опише цялата организираната престъпност, но това е малко подвеждащо. Голяма част от организираната престъпност, която съществува в Европа днес е изключително разнообразна по своя вид и структура. В противоположния край на скалата от плътно изтъкана йерархия на мафията, която има силни обвързаности, е лицата,

[6] On the TOC Convention, see generally Dimitri Vlassis, “The UN Convention Against Transnational Organized Crime,” in Berdal and Serrano, *Transnational Organized Crime*, pp. 83-95.